

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	18 Mehefin 2024
TEITL YR ADRODDIAD:	Penderfyniadau Panel Dyfarnu Cymru
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Darparu gwybodaeth am y materion a ystyriwyd gan Banel Dyfarnu Cymru ac â gyhoeddwyd ers cyfarfod diwethaf y Pwyllgor ar 13 Rhagfyr 2023.
ADRODDIAD GAN:	Mared Wyn Yaxley Cyfreithiwr – Llywodraethiant Corfforaethol mwycs@ynysmon.llyw.cymru
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro lbxcs@ynysmon.llyw.cymru 01248 752586

1. CYFLWYNIAD A CHEFNDIR

Sefydlwyd Panel Dyfarnu Cymru (PDC) gan Ddeddf Llywodraeth Leol 2000. Mae iddo ddwy swyddogaeth statudol:-

1. Ffurio tribiwnlysoedd achosion, neu dribiwnlysoedd achos interim, er mwyn ystyried adroddiadau gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (yr Ombwdsmon) yn dilyn ymchwiliadau gan yr Ombwdsmon i honiadau bod aelod wedi methu â chydymffurfio â chod ymddygiad eu hawdurdod;

ac

2. Ystyried apeliadau gan aelodau yn erbyn penderfyniadau pwyllgor safonau eu hawdurdod eu hunain eu bod wedi torri'r cod ymddygiad (yn ogystal â phenderfynu a roddir caniatâd i apelio yn y lle cyntaf).

Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys penderfyniadau a gyhoeddwyd gan PDC yn ystod y cyfnod ers cyfarfod diwethaf y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 14 Mehefin 2023. Bwriedir iddo fod yn grynodedd ffeithiol o'r materion a benderfynwyd gan y PDC. Mae'r achosion a nodwyd ar gyfer y cyfnod perthnasol ar gael ar Wefan PDC.

2. CRYNODEB O'R ACHOSION PERTHNASOL

Mae crynodeb o'r achosion perthnasol wedi'i gynnwys yn **ATODIAD 1**.

2.1 Penderfyniadau a wnaed

APW/0002/2023-024/CT: Cyn Cynghorydd Emma McNamara

APW/0004/2023-024/CT: Cynghorydd Attridge

2.2 Apeliadau a benderfynwyd

APW/003/2023-024/AT: Cyn Cyngorydd Louise Thomas

APW/005/2023-024/AT: Cyngorydd David Metcalfe

3. ARGYMHELLIAD

Nodi cynnwys y crynodebau o'r achosion.

ATODIAD:

1.	Crynodeb o'r achosion sydd wedi eu cyhoeddi ar wefan Panel Dyfarnu Cymru (PDC) ar gyfer y cyfnod ers Rhagfyr 2023.
----	--

ATODIAD 1

Crynodeb o Achosion gerbron Panel Dyfarnu Cymru – Rhagfyr 2023 – Mai 2024

	Dolen at yr achos	Enw	Awdurdod Perthnasol	Natur yr honiad	Dyddiad	Penderfyniad y Tribwlynys	Pwyntiau o ddiddordeb sy'n codi:
1	APW/0002/2023-024/CT: Cyn Cynghorydd Emma McNamara	Cyn Cynghorydd Emma McNamara	Cyngor Cymuned y Mwmbwls	Torri paragraff 6(1)(a) 6(1)(a) - Rhaid i aelodau beidio ag ymddwyn mewn ffordd y gellid yn rhesymol ei hystyried yn un sy'n dwyn anfri ar eu swydd neu awdurdod.	Dyddiad y Gwrandawriad - 18 Mawrth 2024	Dim torriad o baragraff 6(1)(a)	Atgoffir aelodau o Brotocol Cyfryngau Cymdeithasol y Cyngor – adran 5.10 o'r Cyfansoddiad a'r ddolen sydd ar gael yma. Daeth y Tribwlynys Achos i'r casgliad bod ymddygiad perthnasol yr Ymatebydd ar gyfryngau cymdeithasol yn dwyn anfri ar ei gallu personol. Fodd bynnag, ar ffeithiau penodol yr achos hwn, daeth i'r casgliad nad oedd yn ymddygiad y gellid ystyried yn rhesymol ei fod yn dwyn anfri ar ei swydd neu ei hawdurdod. Dylai aelodau fod yn ofalus wrth ddibynnu ar yr achos hwn.
2	APW/0004/2023-024/CT: Cynghorydd Attridge	Cynghorydd Attridge	Cyngor Sirol Sir y Fflint a Chyngor Tref Cei Connah	Torri paragraffau 4(b), 4(c), 4(d), 5(a), 6(1)(a), 7(a), 11(2)(a) a 14(1)(d) 4(b) – Rhaid i aelodau ddangos parch ac ystyriaeth tuag at eraill. 4(c) – Rhaid i aelodau beidio ag ymddwyn fel bwli neu aflonyddu ar unrhyw berson; 4(d) – Rhaid i aelodau beidio â gwneud dim sy'n cyfaddawdu, neu sy'n debygol o gyfaddawdu, didueddrwydd y sawl sy'n gweithio i'w cyngor neu ar ei ran. 5(a) – Rhaid i aelodau beidio â datgelu gwybodaeth gyfrinachol neu wybodaeth y byddai'n rhesymol ystyried ei bod o natur gyfrinachol,	Ystyriwyd cynrychioliadau ysgrifenedig mewn cyfarfod ar 26 Ebrill 2024	Torri paragraffau 4(b), 4(c), 5(a), 6(1)(a) and 7(a). Dim torriad o baragraffau 4(d), 11(2)(a) a 14(1)(d) Atal dros dro am 4 mis. <i>“The Tribunal considered whether it ought to make a recommendation that the Respondent specifically apologise to Ms M and the officers</i>	

ATODIAD 1

	Dolen at yr achos	Enw	Awdurdod Perthnasol	Natur yr honiad	Dyddiad	Penderfyniad y Tribwlynlys	Pwyntiau o ddiddordeb sy'n codi:
				<p>heb gydsyniad datganedig person a awdurdodwyd i roi cydsyniad o'r fath, neu onid yw'r gyfraith yn mynnu eu bod yn gwneud hynny;</p> <p>6(1)(a) - Rhaid i aelodau beidio ag ymddwyn mewn ffordd y gellid yn rhesymol ei hystyried yn un sy'n dwyn anfri ar eu swydd neu awdurdod.</p> <p>7(a) – Rhaid i aelodau beidio â, yn eu capasiti swyddogol neu fel arall, defnyddio neu geisio defnyddio eu safle yn amhriodol i roi neu i sicrhau mantais i'w hunain neu i unrhyw berson arall, neu i greu neu i osgoi anfantais i'w hunain neu i unrhyw berson arall.</p> <p>11(2)(a) – Pan fydd gan aelodau fuddiant personol mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eu hawdurdod ag ef a phan wnânt gynrychioliadau ysgrifenedig (p'un ai drwy lythyr, neges ffacs neu ar ryw ffurf arall ar gyfathrebu electronig) i un o aelodau neu o swyddogion eu hawdurdod ynghylch y busnes hwnnw, dylent gynnwys manylion am y buddiant hwnnw yn y gyfathrebiaeth ysgrifenedig;</p> <p>14(1)(d) - Yn ddarostyngedig i is-baragraffau (2), (2A), (3) a (4), pan fydd gan aelod fuddiant sy'n rhagfarnu mewn unrhyw fusnes ei awdurdod, oni roddwyd gollyngiad</p>		<p><i>for his conduct but, having considered the Sanctions Guidance (paragraphs 54 and 55), it concluded that such recommendations ought to have been directed to the authorities and/or their Standards Committees. The Tribunal nevertheless hoped that the Respondent would act upon its desire for him properly make amends for his wrongdoing."</i></p>	

ATODIAD 1

	Dolen at yr achos	Enw	Awdurdod Perthnasol	Natur yr honiad	Dyddiad	Penderfyniad y Tribwlynys	Pwyntiau o ddiddordeb sy'n codi:
				iddo gan bwyllgor safonau ei awdurdod, mae'n rhaid iddo beidio â gwneud unrhyw gynrychioliadau llafar (p'un ai'n bersonol neu ar ryw ffurf ar gyfathrebu electronig) mewn cysylltiad â'r busnes hwnnw neu rhaid iddynt roi'r gorau ar unwaith i wneud y cyfryw gynrychioliadau llafar pan ddaw'r buddiant sy'n rhagfarnu i'r amlwg.			
3	APW/003/2023-024/AT: Cyn Cyngorydd Louise Thomas	Cyn Cyngorydd Louise Thomas	Cyngor Cymuned y Mwmbwls	<p>Torri paragraffau 6(1)(a) & 6(1)(d)</p> <p>6(1)(a) - Rhaid i aelodau beidio ag ymddwyn mewn ffordd y gellid yn rhesymol ei hystyried yn un sy'n dwyn anfri ar eu swydd neu awdurdod.</p> <p>6(1)(d) – Ni ddylai aelodau wneud cwynion blinderus, maleisus neu wamal yn erbyn aelodau eraill neu unrhyw un sy'n gweithio i'ch awdurdod neu ar ei ran.</p>	Dyddiad Gwrandawriad o bell - 14 Mawrth 2024	<p>Cymeradwyodd y Tribwlynys Apêl benderfyniad Pwyllgor Safonau Dinas a Sir Abertawe ar 13 Hydref 2023 bod :</p> <p>- Roedd y cyn-gyngorydd Thomas wedi torri Paragraffau 6(1)(a) a 6 (1)(d) o God Ymddygiad Cyngor Cymuned y Mwmbwls.</p> <p>- Fod cyn Gyngorydd Louise Thomas yn cael ei cheryddu'n ffurfiol yn unol â Rheoliad 9 o Reoliadau Ymchwiliadau Llywodraeth Leol (Swyddogaethau Swyddogion</p>	Nid oedd y Cyngorydd Thomas wedi mynychu hyfforddiant Cod Ymddygiad. Anogir pob aelod i gwblhau'r hyfforddiant hwn.

ATODIAD 1

	Dolen at yr achos	Enw	Awdurdod Perthnasol	Natur yr honiad	Dyddiad	Penderfyniad y Tribwlynlys	Pwyntiau o ddiddordeb sy'n codi:
						<p>Monitro a Phwyllgorau Safonau) (Cymru) 2001 (fel y'u diwygiwyd) am dorri paragraffau 6 (1)(a) a 6 (1)(d) o'r Cod Ymddygiad.</p> <p>- Pe bai'r cyn-gynghorydd Louise Thomas yn dal i fod yn Gynghorydd Cymuned sy'n gwasanaethu, byddai'r Tribiwnlys Apêl wedi argymhell bod y Pwyllgor Safonau yn gosod gwaharddiad o 6 mis, sef y cyfnod uchafswm o waharddiad y gallai'r Pwyllgor ei osod.</p>	
4	APW/005/20-23-024/AT: Cynghorydd David Metcalfe	Cynghorydd David Metcalfe	Cyngor Cymuned Cefn	<p>Torri paragraffau 6(1)(a), 7(a), 11(1), 11(2)(b), 14(1)(a)(ii), 14(1)(c) a 14(1)(e) o God Ymddygiad y Cyngor.</p> <p>6(1)(a) - Rhaid i aelodau beidio ag ymddwyn mewn ffordd y gellid yn rhesymol ei hystyried yn un sy'n dwyn anfri ar eu swydd neu awdurdod.</p>	Dyddiad y penderfyniad - 8 Chwefror 2024	Gwrthod Apêl	<p>Atgoffir aelodau fod cyfnod o 21 diwrnod lle mae'n rhaid i geisiadau am ganiatâd i apelio gael eu derbyn gan PDC.</p> <p>Mae Llywydd APW yn ystyried y posibilrwydd rhesymol o lwyddiant y pwyntiau sy'n cael eu dadlau.</p>

ATODIAD 1

	Dolen at yr achos	Enw	Awdurdod Perthnasol	Natur yr honiad	Dyddiad	Penderfyniad y Tribwyllys	Pwyntiau o ddiddordeb sy'n codi:
				<p>7(a) – Rhaid i aelodau beidio â, yn eu capasiti swyddogol neu fel arall, defnyddio neu geisio defnyddio eu safle yn amhriodol i roi neu i sicrhau mantais i'w hunain neu i unrhyw berson arall, neu i greu neu i osgoi anfantais i'w hunain neu i unrhyw berson arall.</p> <p>11(1) – Pan fydd gan aelodau fuddiant personol mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eu hawdurdod ag ef a phan fyddant yn bresennol mewn cyfarfod lle y caiff y busnes hwnnw ei ystyried, rhaid iddynt ddatgelu ar lafar gerbron y cyfarfod hwnnw fodolaeth a natur y buddiant hwnnw cyn i'r cyfarfod ystyried y busnes neu ar ddechrau'r ystyriaeth, neu pan ddaw'r buddiant i'r amlwg.</p> <p>11(2)(b) - Pan fydd gan aelod fuddiant personol mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eu hawdurdod ag ef ac y byddant yn gwneud cynrychioliadau llafar (p'un ai'n bersonol neu ar ryw ffurf ar gyfathrebu electronig) i un o aelodau neu o swyddogion eu hawdurdod, dylent ddatgelu'r buddiant ar ddechrau'r cyfryw gynrychioliadau, neu pan ddaw'n amlwg iddynt fod ganddynt fuddiant o'r fath, a chadarnhau'r cynrychioliad a'r buddiant yn ysgrifenedig o fewn 14 o</p>			

ATODIAD 1

	Dolen at yr achos	Enw	Awdurdod Perthnasol	Natur yr honiad	Dyddiad	Penderfyniad y Tribwyllys	Pwyntiau o ddiddordeb sy'n codi:
				<p>ddiwrnodau ar ôl gwneud y cynrychioliad.</p> <p>14(1)(a)(ii) - Yn amodol ar is-baragraffau (2), (2A) (3) a (4), os bydd gan aelod fuddiant sy'n rhagfarnu mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eu hawdurdod ag ef rhaid iddynt, oni roddwyd iddynt ganiatâd arbennig gan bwyllgor safonau eu hawdurdod, ymadael â'r ystafell, y siambr neu'r man lle y mae cyfarfod i ystyried y busnes yn cael ei gynnal, pa bryd bynnag y daw i'r amlwg bod y busnes hwnnw'n cael ei ystyried yn y cyfarfod hwnnw.</p> <p>14(1)(c) – Yn amodol ar is-baragraffau (2), (2A) (3) a (4), os bydd gan aelod fuddiant sy'n rhagfarnu mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eu hawdurdod ag ef rhaid iddynt, oni roddwyd iddynt ganiatâd arbennig gan bwyllgor safonau eu hawdurdod, peidio â cheisio dylanwadu ar benderfyniad ynghylch y busnes hwnnw.</p> <p>14(1)(e) – Yn amodol ar is-baragraffau (2), (2A) (3) a (4), os bydd gan aelod fuddiant sy'n rhagfarnu mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eu hawdurdod ag ef rhaid iddynt, oni roddwyd iddynt ganiatâd arbennig gan bwyllgor safonau eu hawdurdod, peidio â gwneud unrhyw gynrychioliadau</p>			

ATODIAD 1

	Dolen at yr achos	Enw	Awdurdod Perthnasol	Natur yr honiad	Dyddiad	Penderfyniad y Tribwynlys	Pwyntiau o ddiddordeb sy'n codi:
				llafar (p'un ai'n bersonol neu ar ryw ffurf ar gyfathrebu electronig) mewn cysylltiad â'r busnes hwnnw neu rhaid iddynt roi'r gorau ar unwaith i wneud y cyfryw gynrychioliadau llafar pan ddaw'r buddiant sy'n rhagfarnu i'r amlwg.			